ouders meer had en geen eigenlijk tehuis, allengs tot de overtuiging kwam, dat Marie voor hem een voortreffelijke vrouw zou kunnen zijn, al was hij dan ook een tien jaar ouder dan zijn vroegere leerling. Deze van haar kant had steeds veel van den leermeester gehouden en ook later zich altijd verblijd als hij hen bezocht. Om kort te gaan, mettertijd werden beiden verloofd en niet lang daarna trad Marie met den marskramer in het huwelijk. Zij was toen negentien, hij bijna dertig jaar oud.

Hoeveel reden er ook was tot verheuging en dankzegging aan den Heere, die dan ook niet werd verzuimd, toch werd het huwlijk in alle stilte gevierd. Wel waren er enkele genoodigden, maar alles moest toch zoover doenlijk min openbaar geschieden. 't Was gelukkig voor de verloofden, dat huwlijken destijds alleen kerkelijk werden gesloten, zoodat het stads of het dorpsbestuur er niet aan te pas kwam, gelijk nog in sommige landen. Er was ook niet wat men thans de „burgerlijke stand" noemt, waarbij nauwkeurig boek wordt gehouden van geboorten, sterfgevallen enz. Dat alles is eerst onder keizer Napoleon I geworden zoo als het nu is.

Na hun huwelijk verhuisden Marie met haar echtgenoot naar een dorp niet ver van Artot, zoodat zij gelegenheid had, haar zuster en haar pleegouders nu en dan te zien. Wel zou ze gaarne in dezelfde plaats als haar moeder zijn gaan wonen, doch dat was wat gevaarlijk, wijl de marskramer overal bekend was, en men allicht zou onderzocht hebben wie zijn vrouw eigenlijk was. Later vestigde hij zich te Luneray.

Vreugd en droefheid, leven en dood wisselen af in deze wereld. Dat bleek ook nu.

Hadden de oude Lefèbvre en zijn vrouw met genoegen en dankbaarheid het huwlijksfeest van hun pleegdochter bijgewoond, niet lang daarna werd de man op het ziekbed gelegd, waarvan hij niet meer zou opstaan. Hij ontsliep in den Heere, beweend door al die achterbleven en biddend ook voor land en volk, in wier midden nog altijd het licht des Evangelies bedekt bleef. Zijn vrouw volgde hem kort daarna.

Doch thans werd het voor Elizabeth, de jongste zuster, de vraag wat te doen. De grootvaders waren, gelijk we weten, dood, gelijk haar pleegouders en ze stond hier alleen onder vreemden, ja bijna geheel onbekenden.

Lang en diep dacht zij er over na, en beraadslaagde zij met moeder, die toen de ziekte ernstig werd was overgekomen. Na biddend beraad werd besloten, dat Elizabeth met moeder naar Grenville zou terugkeeren. Wel was dit niet zonder gevaar, maar alle andere plaatsen waren dat evenmin. En zoo keerden dan moeder en dochter samen in alle stilte huiswaarts, en zag Elisabeth haar geboorteplaats weder, waar zij in elf jaar niet geweest was.

De oude pastoor die zich steeds zoo goed gezind voor de weduwe had betoond, was gestorven. Zijn opvolger die als hij meer dan één gehucht te bedienen had, schijnt zich niet te Grenville te hebben gevestigd, althans we hooren niet van hem. Onder de bewoners van het plaatsje waren ettelijke, die Elisabeth gekend hadden, in de jaren van haar afwezigheid weggenomen. Anderen die van klein groot waren geworden, herinnerden zich haar niet meer, zoodat veel saamwerkte om het meisje tamelijk veilig op de hoeve te doen leven. Bertrand en zijn vrouw waren daar nog altijd; hen kon men volkomen vertrouwen.

Toch was en bleef het noodzakelijk — we vinden het uitdrukkelijk vermeld, — nog de uiterste voorzichtigheid in acht te nemen. Want, als we reeds zeiden, het vervolgen der Gereformeerden ging nog voort, en de vervolgers spiedden nog overal rond. Hadden zij bespeurd wat er geschied was, zij zouden zeker 't er niet bij gelaten hebben.

Drie jaar bleef Elisabeth nog op de hoeve. Toen trad ook zij in het huwelijk met een jongen, godvreezenden landbouwer. Kort daarop werd de hoeve verkocht, en kwam moeder bij haar jongste dochter inwonen, die zich te Luneray vestigde. Later kwamen ook Marie en haar man, gelijk ik u verteld heb daar wonen, en waren moeder en dochter weer vereenigd om het nog vele jaren te blijven.

Allengs braken betere dagen in Frankrijk aan, althans in zoover, dat de vervolging ophield. De tijden der geduchte groote omwenteling kwamen, en het pausdom dat zoo lang de gemeente des Heeren had vervolgd, raakte nu zelf in verdrukking. De mannen van vrijheid, gelijkheid en broederschap, wilden van geen godsdienst vestigen, maakten tusschen Roomschen en Protestanten geen onderscheid, en zoo werden de laatsten voortaan op gelijken voet min of meer met de eersten behandeld, althans gansch niet meer vervolgd.

Zoo konden dan ook de twee gezinnen met de schoonmoeder rustig leven, en den Heere nu vrijelijk en openlijk dienen. Moeder stierf in goeden ouderdom, en haar dochters leefden zoo lang, dat ze nog menigmaal met diepe ontroering, aan de kinderen en kleinkinderen hun geschonken, verhaalden, van de vervolging in hun jeugd, van de reis door het bosch in den nacht en van de reddende hand des Heeren.

Te Luneray wonen thans nog verscheiden Protestantsche en geachte gezinnen. Deze allen stammen af van de twee dochters van Benoit. Zoo blijft de gedachte des rechtvaardigen in zegening.

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Waarder, A. F. van Hulsteyn, te Langerak. — Woubrugge, H. Buitenhuis, te Vreeswijk. — Wolvega, G. Kerssies, te Marrum c.a.

AANGENOMEN: Schoondijke, A. Merkelijn, cand. te 's-Gravenhage.

BEDANKT: Fijnaart c.a., D. Hogenbirk, te Nederhorst-den Berg. — Oenkerk, A. S. Schaafsma, te Ten Boer (Gron.).

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Rouveen, J. G. Dekking, te Monster. — Makkinga, N. W. Posthumus, te Hem. — Harderwijk, L. van Mastrigt, te Barneveld. — Charlois en Katendrecht, W. H. Kelder, te Warmond. — Lienden, L. Plantenga, te Randwijk.

AANGENOMEN: Veenwouden, P. J. Bakker, te Goingarijp en Broek. — Kimswerd, C. S. Wanting, te St. Jacobi Parochie. — Ruurloo, R. Oort, te Berkhout. — Termunten c.a., J. T. Huisman, te Niehove.

BEDANKT: Putten, W. Bieshaar, te Zetten. — Marum, P. Niermeijer, te Bakkeveen. — Aalburg en Heesbeen, B. v. d. Wal, te Hasselt. — Benthuizen, D. E. J. Hupkes, te Waddingsveen. — Daarle, J. H. Koster, cand. te Utrecht. — St. Annaland, J. A. Hoekzema, te Leerdam. — Kockengen, F. Kijftenbelt, te Wilnis.

Advertentiën.

Heden overleed tot onze diepe droefheid, in de volle verzekerdheid des geloofs, onze geliefde Zoon, Broeder en Behuwdbroeder

Mr. HERMAN HENDRIK GROSHEIDE,

in den ouderdom van 24 jaar.

Amsterdam, G. H. A. GROSHEIDE. J. H. E. H. GROSHEIDE—BLOKKER.
Schiphuiden, Dr. F. W. GROSHEIDE. A. O. W. D. GROSHEIDE—SCHUT.
Dordrecht, E. C. GROSHEIDE.
Amsterdam, G. H. A GROSHEIDE Jr. G. GROSHEIDE. A. M. GROSHEIDE.

Amsterdam, 23 Februari 1908.

Heden overleed na eene korte ongesteldheid, onze geliefde Echtgenoote en Moeder

JOHANNA WILHELMINA
VAN SANTEN,
geb. VAN SCHAAIK,

in den ouderdom van ruim 72 jaar.

GR. VAN SANTEN.
H. M. VAN SANTEN.
E. E. VAN SANTEN.

De Bilt, 23 Februari 1908.

Tot onze diepe droefheid overleed hedenmorgen in haren Heere en Heiland, onze innig geliefde Dochter en Zuster

GEERTJE,

in den ouderdom van ruim 23 jaren.

Uit aller naam,
KLAAS VISSER.

Marken, 25 Februari 1908.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
WESTERMARKT No. 21
AMSTERDAM.

Manufacturen.

Gevraagd zoo spoedig mogelijk een flinke **BEDIENDE-REIZIGER**, genegen 4 dagen in de week boerenclientele te bereizen. Salaris **ƒ 200.** Int., G. G. Brieven onder letter F. a. d. Boekh. W. J. BERENDS J. Jzn. te *Zwolle*.

Een Huisvader,

G. G., **vraagt ƒ500.— ter leen,** tegen billijke rente bij gedeeltelijke aflossing. Brieven aan het Bur. van *De Heraut*, onder letter G.

Geld gevraagd voor een **Geref. Kerk,** ongeveer

ƒ 18.000.—

tegen Juli a. s. door een Kerkeraad voor den bouw van een nieuwe Kerk, omdat de bestaande te klein en voor School moet gebruikt. Br. fr. lett. D. aan het bureau van *De Heraut*.

TE KOOP voor den meestbiedende:

14 Jaargangen „HERAUT" 1890—1903, alles compleet en ongeschonden. Br. fr. onder letters F. aan het Bureau van dit Blad.

KERKBOUW ANTWERPEN!

Met verwijzing naar onze vorige advertentie herhalen wij ons roepen om steun. Reeds mochten wij ruim **fl. 500** ontvangen in giften van fl. 100 af tot fl. 1 toe. Daarvoor onze hartelijke dank. Er is nu nog **fl 3500** noodig. Alle gaven, groot en klein, zijn welkom. Dat Nederland spoedig helpe! De behoefte aan een eigen gebouwtje is zoo groot en de tijd voor de beslissing al zoo nabij. De Heere bewege uwe harten!

Namens den Raad der Ger. kerk v. Antw.,
Ds. V. HEPP, Justitiestraat 47.
W. ROOZE.

P. S. De gedetailleerde opgave der giften volgt.

Verzekerdheid. Veertien leerredenen :: over Rom. VIII :: :: door ::

Ds. SILLEVIS SMITT.

Prijs te voren ƒ 1.75; ☛ **thans ƒ 0.75.**

D. A. DAAMEN te **Rotterdam.** Uitgever.

Een koopje voor de Heraut-lezers.

No. 1. Dat nog steeds door gevraagde boek van Ds. W. H. GISPEN. Brieven aan een vriend te Jeruzalem, daar vroeger altijd ƒ 2.25 voor is betaald, doch wat nu niet meer behoeft. Thans slechts de helft of ƒ 1.25 franco thuis en dan gratis: No. 2. Een keurig uitgevoerd portret van Ds. W. H. GISPEN. No. 3 en 4. Twee deeltjes met vele versjes op muziek, 200 bl. No. 5. Loof den Heere, door Ds. SILLEVIS SMITT. No. 6. Een mooi werkje over Z.-Afrika, door Dr. A. KUYPER Sr. No. 7t ot 11. Vijf deeltjes over de school, ook door Dr. A. KUYPER n.l. No. 1. De schoolkwestie. No. 2. De scherpe resolutie. No. 3. Grieven tegen en het geheim verraden. No. 4. Het redmiddel. No. 5. Voor de vierschaar van Europa. Dan nog als No. 12. Een Russisch verhaal door L. PENNING, get. De wraak van den Sundist. No. 14. Grootmoederken, door STIJN STREUVELS, en van No. 15—20 als toegift nog 6 verschillende werkjes waar vroeger altijd twee gulden voor werd betaald.

Is dat nu geen koopje? Bestel dus spoedig eer het te laat is, want van die vijf deeltjes is de voorraad beperkt. Zend postwissel à ƒ 1.25 of zegels à ƒ 1.30 wat **mij** goed is, en schrijf er vooral bij: Koopje uit *De Heraut*. Wie 2 pak gelijk besteld, (vraag dus uw buurman of vriend), ontvangt 2 Ex. van dit mooie werkje.

De heerlijkheid der nieuwe bedeeling à ƒ 0.90

Adres: **H. VERHOOG, Boekh. Halfweg.**

Wie ƒ 2.— zend, ontvangt er ook nog bij een zeer mooi uitgevoerd kabinet-portret van Dr. A. KUYPER in staande passepartout.

Boekhandel W. TEN HAVE, Amsterdam.

Let op het adres! Voortzetting v. HÖVEKERS BOEKHANDEL.

Ds. J. C. SIKKEL,
Troost mijn Volk.
Overdenkingen
:: van Jesaia. ::
Nu onder ieders bereik.
Slechts ƒ 1.50 de 2 deelen.
In de oorspronkelijke mooie
-:- STEMPELBANDEN -:-
vroeger ƒ 4.80 nu ƒ 2.50.

Searp Anema, 's Levens opgang, ƒ 2.50 geb.

H. S. S. Kuyper, Een half jaar in Amerika, ƒ 2.90 geb.

EISMA & Co.
Noordeinde 20, den Haag.
Kassiers
en
Commissionairs in effecten.

ONMISBAAR

voor elken Bijbellezer, die ernstig studie van de Schrift wil maken en inzonderheid voor hen, die onderwijs daarin hebben te geven is:

-: Handboek voor de :-
-: Beoefening der :-
Bijbelsche Geschiedenis,

van **E. STOCK** e. a. bewerkt door
Ds. W. B. RENKEMA.

Prijs, **bij inteekening**, (de 2 banden inbegrepen) **ƒ 4.95.**

Het 1ste deel (O. T.) is compleet en bij den boekhandel **ter inzage** te bekomen; het 2de deel verschijnt thans in afleveringen.

Vraagt **prospectus** aan bij den Uitgever
D. A. DAAMEN,
Rotterdam.

J. A. WORMSER. De Kinderdoop

beschouwd met betrekking tot het Bijzondere, Kerkelijke en Maatschappelijke leven. Met een inleiding van

Mr. GROEN VAN PRINSTERER,

en een kort woord vooraf van den Zoon des schrijvers. **Vijfde druk.** Thans slechts **ƒ 0.60,** gebonden **ƒ 0.90.**

Hilversum. De uitgever J. A. WORMSER.

PAS VERSCHENEN:

„Op Gereformeerden Grondslag"

beschouwingen over de beteekenis van den Gereform. grondslag voor School en :: Onderwijs. ::

Door T. VAN DER KOOIJ,
Hoofd der Ger. School te Bolsward.
Prijs **ƒ 0.35.** Franco na ontv. postw.
Uitgave: NIJV. DRUKKERIJ en BOEKHANDEL, NIJVERDAL.

LEVENSVERZEKERING

de Nederlanden van 1845

BRAND- - INBRAAK VERZEKERING
DEN HAAG (vroeger Zutphen). Directie HENNY
KAPITAAL . . . ƒ 4.000.000.00
RESERVEFONDS: ruim . - 1.235.000.00

Wed. P. VAN EIJK & ZONEN

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Damrak 60.
Bijkantoren: AMSTERDAM, Dam 13-15-17.
HILVERSUM, Langestraat 65.
HAARLEM, Kruisweg 69.
ROTTERDAM, Zuidblaak 62, bij het Postkantoor.
DORDRECHT, Wolweversthaven 23.

Belasten zich met de uitvoering van EFFECTENORDERS.
Nemen en geven GELDEN op PROLONGATIE.
Sluiten BELEENINGEN.
Ontvangen GELDEN À DEPOSITO tegen dagelijks vast te stellen rentekoers.
Wisselen VREEMDE BANKNOTEN en MUNTSPECIEN.

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland.
Gevestigd te GRONINGEN.
Telephoon Intercommunaal No. 674.
Maatschappelijk Kapitaal ƒ 1,000,000.

Uitstaand bedrag aan **Hypotheken** op 31 December 1907, ƒ 2.556.230.—, aan **Pandbrieven** ƒ 2.520.746 73½.

Commissarissen: PROF. MR. D. P. D. FABIUS, J. H. DE WAAL MALEFIJT, A. W. SCHIPPERS, JHR. H. A. WTTEWAALL VAN STOETWEGEN, H. LUIKING, MR. P. DIELEMAN, E. G. WENTINK.

Raad van Toezicht: JOHS. TERPSTRA, MR. H. VAN DER VEGTE, M. UBBENS.

Geeft uit 4 pCt. Pandbrieven,

koers 98 %, in stukken van ƒ 1000.—, ƒ 500.—, ƒ 100.— en ƒ 50.—, verkrijgbaar ten kantore der Bank, bij alle Agenten en Effectenhandelaren. Inlichtingen geven te *Amsterdam* de H.H.: L. G. WEISZ & Co. Westermarkt 21 en RADIUS en DANE, Heerengracht 125 te *Rotterdam* de heer H. DANE, Haringvliet 49.

De Directie:
M. BROUWER, Mr. W. SWITTERS. F. J. BOLT

Verschenen:

Beknopte Toelichting
VAN HET
Kort Begrip der Christ. Religie,

naar de eenvoudige bewerking van DDs. H. Scholten en H. Dijkstra, ten dienste van het Catechetisch onderwijs,

DOOR

S. IDEMA, v. d. m. te Schildwolde.

230 bladz. druks.

Prijs: Ingen. ƒ 1,10, gebonden ƒ 1.50.

JAN HAAN, Groningen.

☛ De koopers ontvangen later een volledige Vragenlijst bij dit werk behoorende.

Calvijn. UITLEGGING .·. .·. .·. .·. PROF. JESAIA.

Prijs te voren ƒ 5.40;
☛ **thans ƒ 2.70**; geb. **ƒ 3.20.**

D. A. DAAMEN te **Rotterdam.** Uitgever.

Verschenen bij EGELING's Boekhandel, Amsterdam:

„STERRELICHT"
door
G. STEINBERGER.
Vrij vertaald door Mej. J. H. K(UYPER).
Met een woord vooraf van Prof. Dr. H. BAVINCK
Prijs gebonden ƒ 1.25, ingenaaid 90 cent.

INHOUD: Gemeenschap Zijns lijdens. — Het verborgen leven. — De goede strijd des geloofs. — Opdat gij niet in verzoeking komt. — Gebedsleven. — Bevinding. — Over vloeiend leven. — De onheiligheden van anderen. — Verlossing. — Gezegend Bijbellezen. — Beslissende uren. — De ark, symbool van het kruis. — De zegen des kruises. — Wees een zegen en wees gezegend. — De praktijk der heiligmaking. — Christus, de eerste, maar ook de laatste. — De ruste des Sabbaths. — Wandelen met God. — Christus onder u, de hoop der heerlijkheid. — Bezwarende genade. — Het „ja" des geestes. — Vergeving en reiniging. — Voorzienige leidingen. — Die overwint. — Verborgen offers. — Wederoprichtende genade. — Verzegeld met den Heiligen Geest. — Verzoekingen. — Reiniging en Dienst. — Offer en Zegen. — Het Eigendom van Christus. — De geest der zelfverloochening.

INCASSO-BANK,
Amsterdam—Rotterdam—Almelo.

Volgestort Kapitaal **ƒ 8,000,000.—** Reserve **ƒ 1,037,589.12.**

DEPOSITO-RENTE.

Met	1 dag	opzegging à (Bedragen tot ƒ 25.000 zonder opzegging)	3½%	's jaars
„	10 dagen	„ „	4	„	„
„	1 maand	„ „	4	„	„
„	6 maanden	„ „	4	„	„
„	12 „	„ „	4	„	„

Accountant,
Amsterdamsch Accountants-Kantoor
onder Directie van
Mr. E. J. KORTHALS ALTES.

De Directie.
K. G. GOEDEWAAGEN.
Mr. F. FOEKENS.
C. T. GOEDEWAAGEN.

Alom in den Boekhandel verkrijgbaar:

J. C. SIKKEL. Gij zijt van Christus
Leerrede over 1 Cor. 3: 23a ƒ 0.20

J. C. SIKKEL. Ter Gedachtenis. „ 0.25

JOHANNES CALVIJN'S Gulden boekske over den recht Christelijken Wandel
35 ct., in bandje „ 0.60

J. VAN ANDEL. Zaadkorrels. Korte meditatiën.
90 ct. Gebonden „ 1.25

De beteekenis van het belijdenis-doen, door Ds. P. D. DE GROOT.
75 ct., Gebonden in stempelband „ 1.10

Dr. L. WAGENAAR.
Het leven van Ds. J. J. A. Ploos van Amstel.
MET PORTRET. „ 1.—

Uitgaven firma A. JONGBLOED, Leeuwarden.

NAAR ZUID-AMERIKA

met de stoomschepen van den **Koninklijken Hollandschen Lloyd.**
Eerstvolgende vertrekdagen voor **Passagiers**
van **Amsterdam** naar **Rio de Janeiro, Santos, Montevideo en Buenos-Ayres:**

s.s. „Amstelland" . . . . . 7 Maart.
s.s. „Zaanland" . . . . . . 8 April.
s.s. „Rijnland" . . . . 8 Mei.

Voor nadere inlichtingen wende men zich tot den
Koninklijken Hollandschen Lloyd, 131 Prins Hendrikkade, Amsterdam.

Spaarbank
VOOR DE
Stad AMSTERDAM.

De zittingen worden gehouden
tot Inbreng en Terugbetaling:

ELKEN WERKDAG des morgens van 9½ tot 12½ uur en des avonds van 6½ tot 8½ uur.

In het **Hoofdbureau**, ingel No. 546 bij de Vijzelstraat:

ELKEN WERKDAG des avonds van 6½ tot 8½ uur.

In de Bijbureaux:

1. Laurierstraat No. 122;
2. Bilderdijkstraat No. 128 bij de Kinkerstraat
3. Ferdinand Bolstraat No. 108;
4. 1ste Van Swindenstraat No. 21 bij des Linnaeusstraat.

ELKEN DINSDAG en **ZATERDAG** de avonds van 6½ tot 8½ uur in

5. „Het Zeemanshuis", Kadijksplein No. 8.

RENTEBIJSCHRIJVING vindt plaats:

In het Hoofdbureau elken werkdag en in de **Bijbureaux**, op bovengemelde dagen, indien zulks van te voren aangevraagd wordt.

Namens het Bestuur:
E. W. INSINGER,
Voorzitter.
E. J. EVERWIJN LANGE,
Secretaris.

Amsterdam, 2 Januari 1907.

Boek- en Courantdrukkerij:
v/h Gebroeders KRÖBER & BAKELS
Amsterdam.